

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/260/2019
Identifikačné číslo spisu: 8515203435
Dátum vydania rozhodnutia: 29.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Lalík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8515203435.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ R. R., bývajúceho v W. L. XX, a 2/ U. R., bývajúcej v W. L. XX, zastúpeným JUDr. Gáborom Szárazom, advokátom v Starej Ľubovni, Garbiarska 20, proti žalovanému obci Nová Ľubovňa, so sídlom v Novej Ľubovni 102, zastúpenému JUDr. Rastislavom Stašákom, advokátom v Starej Ľubovni, 17. novembra 14, o odstránenie kanalizácie a o určenie existencie vecného bremena, vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 7 C 325/2015, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. februára 2019 sp. zn. 23 Co 62/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Stará Ľubovňa rozsudkom z 23. februára 2018 č. k. 7 C 325/2015-205 (i) zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali uloženia povinnosti žalovanému odstrániť kanalizáciu prechádzajúcu cez ich pozemky, (ii) určil, že na nehnuteľnostiach žalobcov špecifikovaných vo výroku spočíva vecné bremeno pozostávajúce z práva vedenia kanalizácie - odtoku dažďovej vody, ktoré je vo vlastníctve žalovaného, a to v rozsahu zaznamenanom geometrickým plánom č. 13/2014, vyhotoveným geodetom R. Š., a (iii) rozhodol, že žalobcovia sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %.

1.2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dôvody, na základe ktorých žalobcovia vyvodzujú svoj nárok na odstránenie kanalizácie z ich pozemkov, nie sú dané, pretože v konaní nebolo preukázané, (a) že by do predmetnej dažďovej kanalizácie boli vypúšťané aj splašky, a teda že by žalobcom spôsobovali nepríjemnosti svojím zápachom či presakovaním do pôdy; napokon samotná skutočnosť, že kanalizáciou by prechádzali aj splašky, nie je dôvodom pre jej odstránenie, ale pre jej zabezpečenie tak, aby k vypúšťaniu splaškov nedochádzalo, resp. aby nedochádzalo k ich presakovaniu do pôdy; (b) že by sa žalovaný dohodou zaviazal vykonať prekládku kanalizácie aj z pozemku, ktorý nebol predmetom kúpnej zmluvy z roku 2002 uzavretej medzi žalobcami a žalovaným a ktorý sa v tom čase už nachádzal vo výlučnom vlastníctve žalobcu 1/, a (c) že by právny predchodca žalobcov - otec žalobcu 1/ s

vybudovaním kanalizácie cez jeho pozemok nesúhlasil, ale práve naopak, z výsluchov svedkov v konaní vyplynulo, že s jej vybudovaním a umiestnením od 70. rokov minulého storočia až do roku 2002 nemali žalobcovia (resp. ich právny predchodca) žiadne námietky. So zreteľom na uvedené bolo potrebné žalobu žalobcov ako nedôvodnú zamietnuť.

1.3. Vo vzťahu k vzájomnej žalobe žalovaného o určenie existencie vecného bremena uviedol, že žalovaný od účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí (t. j. od 1. mája 1991) užíval predmetnú kanalizáciu dobromyseľne, nerušene a nepretržite po dobu 10 rokov. Žalovanému uplynutím tejto doby vzniklo právo zodpovedajúce vecnému bremenu viesť kanalizáciu cez pozemky žalobcov vydržaním (výkonom práva), a preto súd vzájomnej určovacej žalobe žalovaného vyhovel a deklaroval existenciu uvedeného vecného bremena.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcov rozsudkom z 27. februára 2019 sp. zn. 23 Co 62/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil a s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré považoval za dostatočné a presvedčivé, sa v celom rozsahu stotožnil.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie, ktorého prípustnosť a opodstatnenosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p. Namietali, že súdy oboch nižších inštancií jednak v konaní nevykonali všetky nimi navrhnuté dôkazy (výsluchy svedkov), v dôsledku čoho skutkový stav zistili neúplne, a jednak, že na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdili. Podľa ich názoru v konaní dostatočným spôsobom preukázali, že dôvody, na základe ktorých vyvodzovali opodstatnenosť svojej žaloby (t. j. prítomnosť splaškov v kanalizácii, absencia ústneho či písomného súhlasu ich právneho predchodcu s vybudovaním kanalizácie cez jeho pozemok a rovnako aj stavebného povolenia na jej vybudovanie, záväzok žalovaného vykonať prekládku kanalizácie aj cez pozemok vo výlučnom vlastníctve žalobcu 1/), sú dané, a preto mal správne ich žalobe vyhovieť a vzájomnú žalobu žalovaného ako nedôvodnú zamietnuť, pretože súd môže nútene obmedziť vlastnícke právo žalobcov zriadením vecného bremena iba v prípade, ak niet inej možnosti na vedenie kanalizácie, čo ale nebol prípad prejednávanej veci, keď i sám žalovaný pripustil viaceré možnosti prekládky a vedenia predmetnej kanalizácie. Navrhli, aby dovolací súd rozhodnutia oboch súdov nižších inštancií zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie; zároveň navrhli odložiť právoplatnosť napadnutých rozhodnutí.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcov uviedol, že rozhodnutia súdov oboch nižších inštancií považuje za vecne správne a dovolacie námietky žalobcu za neopodstatnené, pretože skutkové tvrdenia žalobcov v konaní úspešne spochybnil a vykonanými dôkazmi vyvrátil. K námietkam týkajúcim sa výroku o vzájomnej žalobe uviedol, že sú celkom zmatečné, pretože súd týmto výrokom vecné bremeno nezriadil, ale len skonštatoval jeho existenciu. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcov ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 C.s.p. a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či sú splnené procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov treba ako procesne neprípustné odmietnuť (§ 447 písm. c/ a f/ C.s.p.).

7. Žalobcovia vyvodzujú prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., podľa

ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

9.1. K námietke žalobcov o nesprávne zistenom skutkovom stave dovolací súd uvádza, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Dovolací súd v rozhodovanom spore však nezistil, že by postupom súdov oboch nižších inštancií došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces uvedeným spôsobom. Súdy vo svojich rozhodnutiach uviedli, ktoré dôkazy vykonali, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a to jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo počas konania vyšlo najavo, aké zistenia vyvodili z vykonaných dôkazov a tiež dostatočným spôsobom uviedli, prečo žalobcami tvrdené skutočnosti nepovažovali v kontexte na ďalšie vykonané dôkazy za potvrdené, resp. za preukázané.

9.2. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že súdy náležite zhodnotili skutkový stav v celom súhrne posudzovaných skutočností a ich skutkové závery nemožno považovať za svojvoľné, že by k nim pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohli nikdy dospieť. Skutočnosť, že žalobcovia sa so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasia a nestotožňujú sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 188/06), a tým k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10.1. V rozhodovanom spore k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nedošlo ani tým, že súdy oboch nižších inštancií nevykonali všetky žalobcami navrhnuté dôkazy, a teda že skutkový stav zistili neúplne. Navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, avšak len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 C.s.p.). V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 C.s.p.). Zásah do práva na spravodlivý proces by v tejto súvislosti bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08).

10.2. Podľa názoru dovolacieho súdu ale o tento prípad v prejednávanej veci nešlo. Súdy oboch nižších inštancií v odôvodnení svojich rozhodnutí uviedli, prečo nepovažovali za potrebné vykonať ďalšie žalobcom navrhnuté dôkazy (porov. bod 33 rozsudku súdu prvej inštancie), pričom dovolací súd považuje toto zdôvodnenie za primerané a plne sa stotožňuje s tým, že vo vzťahu k rozhodujúcim skutočnostiam pre meritórne rozhodnutie vykonanie týchto dôkazov nebolo potrebné, pretože sa týkali overenia skutočností, ktoré nemali relevantnú súvislosť s predmetom konania. Pokiaľ išlo o vyjadrenie bratov žalobcu 1/ k otázke zisťovania súhlasu ich právneho predchodcu s vybudovaním predmetnej kanalizácie cez jeho pozemok, súdy ich písomné svedectvo zohľadnili a v kontexte s ďalšími posudzovanými skutočnosťami sa s ním v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadali (porov. bod 28 rozsudku súdu prvej inštancie).

11. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalobcovia neopodstatnene namietajú, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Prípustnosť ich dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. preto nevyplýva.

12. Žalobcovia prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

14. V rozhodovanej veci žalobcovia pri vymedzení dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p. nepostupovali. Žalobcovia v dovolaní vôbec nezadefinovali, nekonkretizovali právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, neuviedli, v čom nesprávnosť jej riešenia odvolacím súdom podľa ich názoru spočíva a ako mala byť táto otázka správne vyriešená, a vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. ani nešpecifikovali konkrétnymi judikátmi, stanoviskami či rozhodnutiami ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu (porov. R 71/2018), od ktorej sa mal podľa ich názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť, ale iba opätovne zopakovali vlastný pohľad zameraný predovšetkým na skutkový stav veci a hodnotenie dôkazov, z ktorého vyplýva, že ak by odvolací súd vyšiel zo skutkového stavu, ktorý oni považujú za správny, nevyhnutne by musel dospieť k odlišnému právnomu posúdeniu, a to že by ich žalobe vyhovel a vzájomnú žalobcu by zamietol. Takéto vymedzenie dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia ale nespĺňa zákonom stanovenú požiadavku kladenú na spôsob jeho vymedzenia v zmysle § 432 ods. 2 C.s.p. Samotné polemizovanie dovolateľov s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 C.s.p. Nedostatok tejto náležitosti Civilný sporový poriadok považuje za dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ C.s.p.

15. V súvislosti s touto dovolacou námietkou vo vzťahu k argumentácii žalobcov, že zriadením vecného bremena na ich pozemku rozhodnutím súdov v rozhodovanom spore bolo protiprávne nútene obmedzené ich vlastnícke právo, dovolací súd považuje za potrebné ešte dodať, že zrejme vychádza z nesprávneho pochopenia právneho stavu veci, pretože uvedené vecné bremeno nebolo zriadené rozhodnutím súdu, ale podľa výsledkov dokazovania vzniklo výkonom práva (vydržaním) a rozhodnutím súdu bola len deklarovaná jeho existencia. Výrok súdneho rozhodnutia v rozhodovanom spore teda nie je konštitutívny, ktorý zakladá (vytvára) nové práva a povinnosti medzi stranami, ale deklaratórny, ktorý potvrdzuje (vyhlasuje) určitú skutočnosť, ktorá je (už) prítomná v čase jeho rozhodnutia.

16. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie žalobcov v časti namietajúcej vadu zmätočnosti (§ 420 písm. f/ C.s.p.) ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, podľa § 447 písm. c/ C.s.p. a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p.) ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. f/ C.s.p.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.